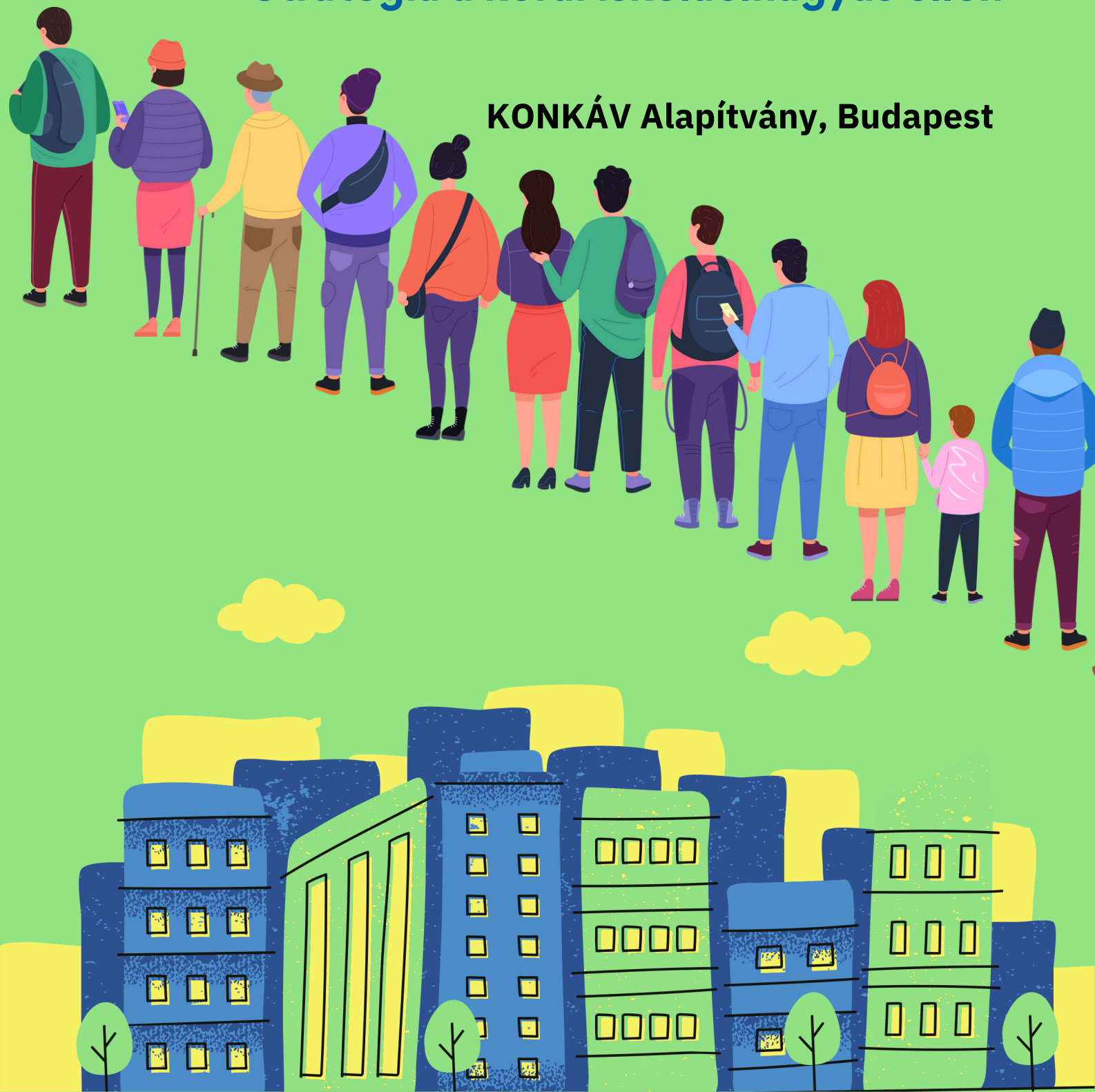

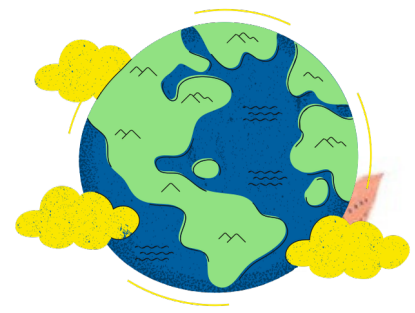

“Tanulni meg kell mert nem lesz veled semmi az életben.”

Stratégia a korai iskolaelhagyás ellen

KONKÁV Alapítvány, Budapest

TARTALOMJEGYZÉK

INTRODUCTION	03
CHAPTER 01: Definition and literature review	07
CHAPTER 02: DATA ANALYSIS	14
CHAPTER 03: ACTION PLAN	22
CHAPTER 04: REFERENCES	30

BEMUTATKOZÁS

3

A korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás kezelése

Örömmel mutatjuk be átfogó stratégiánkat, amelynek célja, hogy megoldást találjunk egy jelentős társadalmi problémára a kerületünkben: a korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás problematikájára.

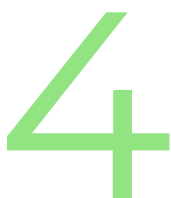
Stratégiánk magában foglalja a korai lemorzsolódáshoz hozzájáruló összetett tényezők alapos vizsgálatát, majd a legjobb gyakorlatok rendszerezett gyűjtését különböző forrásokból, beleértve az oktatási intézményeket, közösségi szervezeteket és állami intézményeket. Interjúk során pedagógusokkal, diákokkal, szülőkkel és közösség meghatározó szereplőivel alapos elemzést végeztünk, hogy mélyebben megértsük e tendencia mögöttes okait.

Kiterjedt kutatásaink és az érintettektől gyűjtött betekintések alapján három kulcsfontosságú megoldást azonosítottunk a korai lemorzsolódási arányok kezelésére. Ezek a megoldások a célzott beavatkozásokat foglalják magukban, mint például:

- mentorprogramok,
- resztoratív technikákat népszerűsítő workshopok,
- pedagógusok szupervizója.

Fontos megjegyezni, hogy ezek a javasolt megoldások nemcsak elméletileg megalapozottak, hanem gyakorlatiak és cselekvésre alkalmasak is, ami tükrözi elkötelezettségünket a közösségünkben történő kézzelfogható változások előmozdítása iránt.

Azonban ahhoz, hogy hatékonyan megvalósítsuk ezeket a megoldásokat és elérjük céljainkat, felismerjük annak kritikus fontosságát, hogy különböző érintettek támogatását üjtésüket, beleértve az oktatási és közösségi vezetőket. Ezért e stratégiai dokumentum elsődleges célja a párbeszéd megindítása, az együttműködés elősegítése és olyan partnerségek kialakítása, amelyek biztosítják a szükséges erőforrásokat, szakértelmet és támogatást projektünk céljainak megvalósításához és tartós pozitív hatás eléréséhez.

Bemutakozik a KONKÁV Közösségi Tér

A Konkáv Alapítvány által működtetett közösségi tér Budapesten, a Ferencváros központi részén található. A 19. századi iparosodástól egészen a közelmúltig ez a terület hagyományosan az alacsonyabb társadalmi státuszú munkáscsaládok lakóhelye volt. Az agrárgazdaság iránti kereslet csökkenésével intenzív vidéki népességáramlás történt, és hagyományosan ez a terület a roma munkások otthona is volt, akik gyakran a környék gyáraiban dolgoztak. A társadalmi feszültségek, a zsúfolt, alacsony komfortfokozatú lakáskörülmények, az alacsony jövedelmek és a városi lét mindig vonzották a devianciát. A múlt században a kerület a bűnözés és a prostitúció központi területei közé tartozott. Ezért valamilyen beavatkozás elengedhetetlen volt. Több mint három évtizede a kerület ezen része folyamatos rehabilitációs folyamaton megy keresztül, a régi, gyakran kényelmetlen lakásokat lebontják, és új, gyakran jelentősen drágább, többnyire magánépítésű házakkal helyettesítik. Az új lakások a kerület folyamatos dzsentrifikációjához vezettek. Az elmúlt évtizedekben lassan megváltoztatták a terület arculatát. Az utcai bűnözés már a múlté, és most már éjszaka is nyugodtan lehet sétálni a környéken.

A kerületben jelentős átalakulás zajlik, a bérelt lakások száma jelentősen csökkent, különösen a szociális alapon bérelhetőké száma. Sokan nem kapnak új bérlakást az önkormányzattól, pénzbeli kártérítést kapnak és a külső kerületekbe vagy vidékre költöznek. Az átalakulás azonban még nem fejeződött be, sok utca még mindig megőrizte régi, elhasználódott hangulatát, és több száz család még mindig a múlt századi körülmények között él. Sokan közülük továbbra is szociális problémákkal küzdenek, mint a munkanélküliség, bűnözés, szegénység és általános reménytelenség. A KONKÁV elsősorban ennek a lakosságnak nyújt szolgáltatásokat.

Az oktatás egy másik kiemelt terület, amely ügyfeleinket érinti. A hozzánk érkező gyerekek szinte kivétel nélkül ugyanabba a két iskolába járnak, miközben a kerületben sok más lehetőség is van. Magyarországon nincsenek hivatalosan szegregált iskolák, mégis azt látjuk, hogy ezt a két iskolát szinte kizárólag roma gyerekek látogatják. Az iskolai lemorzsolódás nagyon gyakori, az iskolai erőszak és a tanulási zavarok rendszerszintűek. Sok esetben nincs kiút ezekből az intézményekből, mivel akik megpróbálnak iskolát váltani, gyakran szembesülnek azzal, hogy nincs olyan iskola, amely fogadná őket.

A Konkáv Közösségi Tér tavaly tavasszal ünnepelte megnyitásának hatodik évfordulóját. Kezdetben azzal a céllal jött létre, hogy integrált közösségi nappali szolgáltatást nyújtson a Ferencváros központi részén élők számára. Fő célunk a helyi közösség támogatása és erősítése, a társadalmi integráció elősegítése és a személyes fejlődés ösztönzése volt. Szolgáltatásaink széles skáláját kínáljuk, az oktatási lehetőségek biztosításától a hivatalos ügyek intézésében nyújtott segítségig, valamint különböző kulturális és művészeti programok szervezéséig. Ezek közé tartozik a művészetterápia, a zenei klubnapok és különféle közösségi események, mint például színházi előadások vagy filmvetítések. Így a Konkáv Közösségi Tér fontos központja a helyi közösségi életnek és kulturális tevékenységeknek, hozzájárulva a résztvevők személyes fejlődéséhez és az együttműködés erősítéséhez.

Hatéves működése során az alapítvány folyamatosan bővítette és gazdagította kezdeményezéseit. Különösen a COVID-19 világjárvány kihívásai alatt lépett előre az alapítvány, amikor online oktatást és támogatást nyújtott azoknak a gyerekeknek, akik a forráshiány miatt nehézségekkel küzdöttek a tanulásban. Ennek eredményeként egy tanulószobát hoztak létre, amelyet elkötelezett önkéntesek működtetnek, és amely felbecsülhetetlen segítséget nyújt a rászoruló diákoknak.

Az alapítvány emellett aktívan segíti a fiatalokat a pályaválasztásban rendszeres tájékoztató ülésekkel középiskolások számára. Összekapcsolják az önkénteseket a diákokkal, hogy javítsák tanulmányi eredményeiket és segítsenek a jövőbeni karrierútjuk kialakításában. Ezek a közösség által vezérelt erőfeszítések nemcsak erősítik a helyi köteleket és az egyéni fejlődést, hanem kulcsszerepet játszanak a társadalmi befogadás előmozdításában és a különböző társadalmi csoportok közötti hidak építésében is.

Rendszeresen dolgozunk együtt Ferencváros 9. kerületének szakembereivel közös projekteken, és megosztjuk tapasztalatainkat a gyerekekkel és fiatalokkal végzett munkáról. Különböző módszerekkel dolgozunk különböző szervezetekkel: mentorálás, korrepetálás, egyéni és közösségi készségfejlesztés, közösségépítés, jelenléten alapuló ifjúsági munka, zenei és egyéb művészeti tevékenységek, művészetterápia, sportfejlesztés stb.

Azonban évről évre szembesülünk egy visszatérő és összetett problémával: a fiatalok iskolai lemorzsolódásával, a korai iskolaelhagyással és az ebből eredő további problémákkal. Az elemzés célja, hogy felsorolja a korai iskolaelhagyás fő tényezőit, és stratégiai ajánlásokat tegyen, amelyeket a 9. kerületben lehet alkalmazni.

A témaválasztásról:

A Konkáv Alapítvány a magyar partnere az Erasmus+ által finanszírozott IncludeDate projektnek. Ez a partnerség új befogadási formákat kutat innovatív eszközök segítségével. A projekt alapfeltevése, hogy az európai társadalmak egyre sokszínűbbé válnak, és hogy maga a bevándorlás is a sokszínűség forrása. Ennek alapján az Európai Bizottság kiegészítette bevándorlási politikáját. A prioritások közé tartozik az integrált megközelítés népszerűsítése a befogadásban, valamint a bevándorlók és a bevándorló háttérrel rendelkező állampolgárok bevonása a döntéshozatalba és az integrációs intézkedésekbe (EC 2020 Akcióterv).

Ennek érdekében helyi szinten felméréseket és elemzéseket is végeztünk partner szervezeteinkkel közösségi térképezés és közösségi jelentés módszerekkel. Ezen elemző munka során több kutatási terület szakértői rámutattak, hogy a kerület oktatási rendszerében rendszerszintű probléma van, és hogy több társadalmi csoport diákjainak oktatása érintett (EDUCATING FOR INCLUSION, INCLUDEDATE közösségek elemzése 2023). Ezért választottuk az oktatás témáját, ezen belül pedig a korai iskolaelhagyás területét ebben a stratégiai dokumentumban.

O

F

Korai iskolaelhagyás - Definíció és irodalmi áttekintés

A fejezet célja a probléma meghatározása, a releváns irodalom rövid áttekintése és az azonosított mutatók bemutatása.

"A kerület történelme és a múlt fejlesztési folyamatainak hatása alapján olyan szervezetek, mint a Konkáv Alapítvány, komoly kihívással szembesülnek a korai iskolaelhagyási arányok magas szintje miatt. Ennek következtében ez a fejezet próbálja meghatározni a korai iskolaelhagyás problémáját, röviden áttekinti a releváns irodalmat az indikátorok azonosítása érdekében. A probléma elemzésével a Konkáv Alapítvány célja megérteni a korai iskolaelhagyás mélységét, és megpróbálja meghatározni egy lehetséges beavatkozási módszert és cselekvési tervet.

Országos statisztikák

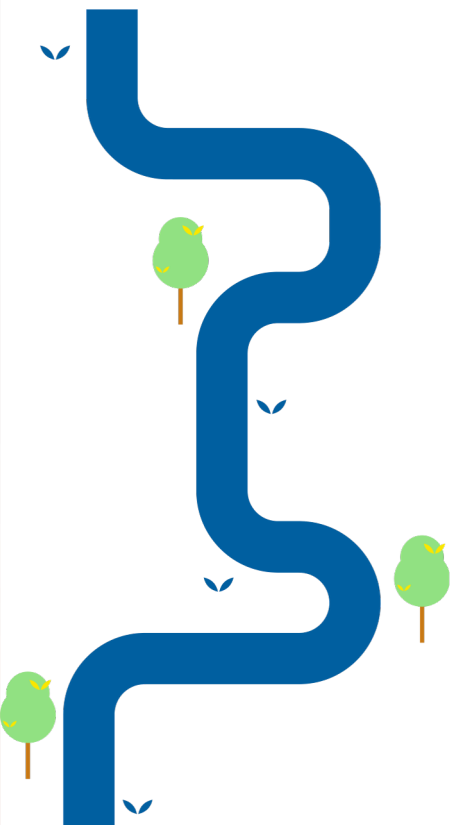
"Az elmúlt évtized nem hozott javulást a korai iskolaelhagyás terén. 2021-ben a korai iskolaelhagyás aránya 12,0% volt (szemben az EU átlagos 9,7%-kal, amely javuló tendenciát mutat, és az EU céljával, ami 9%). Ez az arány magasabb a legfejletlenebb régiókban és a roma közösség körében (62,7% a nem roma 9,9%-ához viszonyítva) (MNTFS, 2022). Az oktatási jelenléti adatok azt mutatják, hogy a kötelező iskoláztatási kor csökkentése 18-ról 16 évre 2012/2013-ban jelentős negatív hatással volt az iskolai jelenlétre (KRTK-KTI, 2021). Bár a reform célja az volt, hogy könnyebbé tegye ezeknek a fiataloknak a belépését a munkaerőpiacra, akik korán abbahagyták a középiskolát, nem javította az alkalmazásuk valószínűségét. Ehelyett növelte annak a valószínűségét, hogy a 16-18 éves iskolaelhagyók sem tanulnak, sem nem dolgoznak (Oktatási és Képzési Monitor 2022 - Országjelentés, 2022. november)."

A következő pontos összefoglalás rámutat arra, hogy egyáltalán nem csak a 9. kerület problémájával szembesülünk. Világossá vált, hogy az oktatásban mért tendenciák alapján a korai iskolaelhagyás súlyos probléma, amellyel hosszú távon foglalkozni kell."

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI CÉLOK

A fenntartható fejlődési célok az általános emberi fejlődés számos területét azonosítják, és számos szervezet számára szolgálnak irányadó programtervként, amelyek fejlesztési munkát végeznek. Mivel a Konkáv Alapítvány célja az oktatás és közösségfejlesztés területén történő munkavégzés, kiemeltük a problémaelemzésünk során legfontosabb célokat.

Az nemzetközi irányelvek között fontos megemlíteni a Fenntartható Fejlődési Célokat (SDGs), amelyek összegzik a globális aggodalmak egyre bonyolultabb problémáinak megértését és a megoldások felé vezető lépéseket. A "Világunk átalakítása: Fenntartható fejlődési napirend 2030-ig" alapján az SDG-k konkrét célokat és feladatokat foglalnak magukban. A 4. pont a Minőségi Oktatásról szól, ami számunkra releváns, és kijelenti: Egyenlő lehetőségek, egyetemes hozzáférés a minőségi oktatáshoz és életen át tartó tanulási lehetőségek mindenki számára. Itt felsoroljuk a részcélokat és feladatokat, amelyek szükségesek ezek eléréséhez, a Fenntartható Fejlődési Célok NGO Kerekasztalának ajánlásai szerint, amelyek fontosak a korai iskolaelhagyás csökkentésében.

"4.6. UNIVERZÁLIS ÍRÁS- ÉS SZÁMOLÁSI KÉPESSÉG

2030-ig biztosítjuk, hogy minden fiatal és jelentős hányada a felnőtteknek, mind férfiaknak, mind nőknek, elérje az írás- és számlálási készségeket.

4.7. OKTATÁS A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉRT ÉS A GLOBÁLIS ÁLLAMPOLGÁRSÁGÉRT

2030-ig biztosítjuk, hogy minden tanuló megszerezze azt a tudást és készségeket, amelyek szükségesek a fenntartható fejlődés előmozdításához, többek között az oktatáson keresztül a fenntartható életmódokért, az emberi jogokért, a nemek közötti egyenlőségért, a békés és erőszakmentes kultúráért, a globális állampolgárságért, valamint a kulturális sokféleség és a kultúra hozzájárulásának fenntartható fejlődésének értékeléséért.

4.8. INKLUZÍV ÉS BIZTONSÁGOS ISKOLÁK ÉPÍTÉSE ÉS FEJLESZTÉSE

Olyan oktatási létesítményeket építünk és fejlesztünk, amelyek gyermek-, fogyatékos- és nemérzékenyek, és biztosítanak biztonságos, erőszakmentes, befogadó és hatékony tanulási környezetet mindenki számára."

NEET fiatalok

Van egy másik probléma azonosítási terület, amely fontos háttértudást nyújt a munkánkhoz. A NEET ifjúság egy keretrendszer, amelyet széles körben használnak számos szervezetnél, hogy meghatározzák a fiatalok jövőjével és fejlődésével kapcsolatos fő problémát.

A globális célok és kihívások azonosították a minőségi oktatás fő irányait. A részcélok közé tartozik a fiatalok számára szakmai és egyéb képesítések megszerzésének fontossága, amely nélkül célközönségünk nemcsak korai iskolaelhagyók, hanem NEET ifjúság is lehet.

Korai iskolaelhagyóknak nevezzük azokat a fiatalokat, akik nem tartanak kapcsolatot az oktatással, foglalkoztatással vagy képzéssel. Nagy részük, a 15-29 éves korú fiatalok, nem vesznek részt oktatásban, foglalkoztatásban vagy képzésben (NEET-ek), Eurostat szerint, és nem lépnek be a munkaerőpiacra, vagy kiesnek belőle (Eurofound NEET-ek).

Korai iskolaelhagyás és a készségek

Ebben a szakaszban a legjelentősebb meghatározó tényezőket fogjuk elemződni, hogy megértsük, milyen környezetek vezetnek az korai iskolaelhagyáshoz.

Látható, hogy az oktatásban és foglalkoztatásban nem részt vevő fiatalok hosszú távon kiestek a munkaerőpiacról. De mi vezet ehhez a tendenciához? A korai iskolaelhagyás egy bonyolult folyamat, amelyben közrejátszanak pedagógiai, társadalmi és egyéb szempontok (Hanák 2016, p.3). Néhány példa:

- korai iskolai évek: fejlődési hátrányban lévő tanulási képességek iskolai
- környezet: a diákok nem érzik magukat komfortosan az iskolában, az oktatási módszerek nem kielégítőek, nem felelnek meg igényeiknek, nincsenek lehetőségek aktív részvételre, nincs érzésük a teljesítményről ha az iskolákban
- hiányzik az egyéni figyelem, akkor a differenciált fejlesztési gyakorlatok nem lesznek hatékonyak

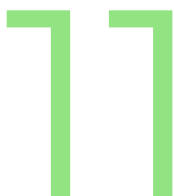
Számos kategorizáció van az nemzetközi irodalomban:

Schargel, Franklin - Thacker, Tony - Bell, John (2007) szerint a korai iskolaelhagyás okait négy kockázati tényezőre lehet osztani: korábbi iskolai tapasztalatok; a diák személyisége és pszichológiai jellemzői; problémák a családi háttérben; iskolai kockázati tényezők (Hanák 2016).

Az idei kompetenciamérés legutóbbi eredményeinek publikálása alapján lehangoló képet fest a közoktatásban tanuló hatodik, nyolcadik és tizedik osztályos diákok készségeiről: „Az Oktatási Hivatal (OH) értékelése szerint az általános iskolai utolsó évében vizsgált 90,000 diák 40 százaléka, körülbelül 36,000 gyerek országszerte, nem érti meg a szöveget alapvető szinten” (Zsuzsanna Balázs 2023).

Kiesési mutatók

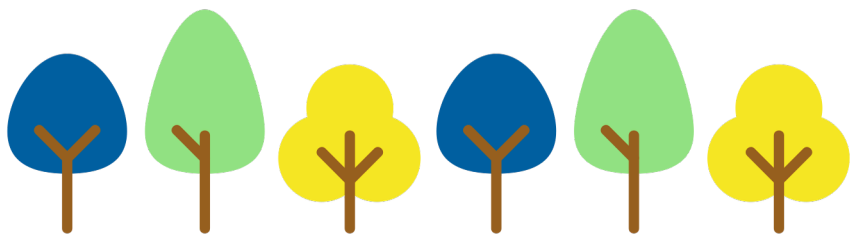
Összefoglalva, a korai iskolaelhagyás széles körben kutatott téma, mivel a probléma nem új Magyarországon. Miután megértettük ennek a problémának a háttértényezőit, fontos elemzés alá vonni a fő tényezőket, amelyek az iskolai kieséshez vezetnek az oktatási intézményekben. Hogy strukturált megértést nyerjünk a helyi helyzetről, szükség lenne statisztikai adatokra a következő szempontok szerint:

Egy diák akkor számít korai iskolaelhagyónak, ha az előző év azonos napján még szerepelt a diákok nyilvántartásában, de az adott év referencia dátumán (minden év október 1-jén és február 1-jén) már nem szerepel a nyilvántartásban, és nem fejezte be középfokú tanulmányait. Ezt az alábbi jogi státusz kategóriákkal és jogi státuszkódokkal lehet analizálni (Fehérvári 2015). A Ferencvárosban jellemző jellemzők is hasznosak a probléma felfedezésében:

- Szakképesítés nélküli szakképzés befejezése Szakképesítés nélküli szakiskola
- utolsó évfolyamának sikeres elvégzése (szakképesítés nélkül) Tanulmányok saját döntés alapján történő megszakítása (nem kötelező oktatás) Alsóbb szintű
- szakképesítés megszerzése nélküli alsóbb szintű szakképzés befejezése
- Késedelmi díjak nem fizetése (nem kötelező oktatás) Munkaviszony megszüntetése igazolatlan hiányzások miatt (nem kötelező oktatás) Másodszor
- iskolai tanulmányok befejezésének sikertelensége, iskolai egyoldalú
- bejelentéssel (nem kötelező oktatás) Kizárás, fegyelmi döntés Joghátrány
- (életkor korlát)
-
-

Sajnos a Konkáv csapat nem kapott adatokat az iskolai körzetből való elemzéshez; ennek eredményeképp hiányzik a mennyiségi háttérinformáció. Az iskolarendszer centralizált, és az illetékes iskolai körzeti rendszer által adminisztrált. Egy kvalitatív kutatást végeztünk annak érdekében, hogy tisztább képünk legyen.

Helyi intézmények áttekintése

Annak érdekében, hogy azonosítsuk a fő szereplőket, akik a gyerekek és családjuk életében haszonélvezőként részt vesznek, felsoroljuk a helyi intézményeket. Ezek az

szervezetek érdekelt feleknek számítanak, akik befolyásolhatják a korai iskolaelhagyás problémáját.

Belső-Pesti Iskolai Körzeti Központ és a Déli-Pesti Iskolai Körzeti Központ: két központi oktatási elosztó iroda, amelyek felelősek Budapest 9. kerületéért.

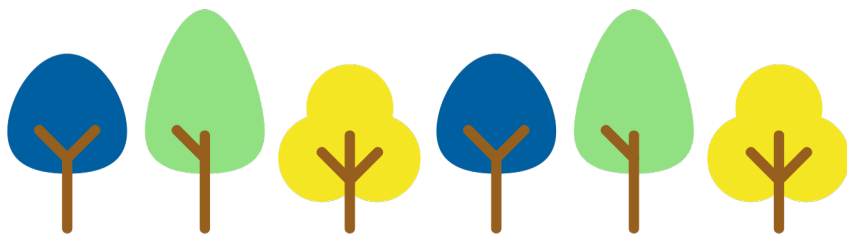
Másodsor, említést kell tennünk a 9. kerületi Önkormányzat Humán Fejlesztési Irodájáról, amely a kerület összes közösségi, szociális és kulturális osztályának operatív irányító irodája, beleértve a szociális lakhatást és az ukrán menekültmenhelyeket is.

Van egy drogambulancia iroda is, amit a Kék Pont Alapítvány működtet, és helyi és városi szintű megelőzési programokkal és oktatási programokkal foglalkozik, jelentős tapasztalattal a helyi iskolákban és közösségekben.

A helyi Szociális Intézményközpont felelős a helyi lakosokkal való munkáért programokon keresztül és különböző irodákon keresztül, amelyek a kerület lakosainak szociális szükségleteivel foglalkoznak.

Kiemelten fontos megemlíteni az iskolai szociális munkások csapatát is, akik a helyi szociális intézmények ügynökei, és valódi hidat képeznek a családok, a gyerekek és a helyi oktatási intézmények között.

Végül, de nem utolsósorban meg kell említenünk a helyi ifjúsági szervezeteket, amelyek informális és biztonságos helyet biztosítanak a kerület gyerekei és fiataljai számára, és részei a helyi gyermekvédelmi hálózatnak; ennél fogva ezek a szervezetek is partnerként vesznek részt a korai iskolaelhagyás jeleinek észlelésében és elleni fellépésben. Összességül, ezek a helyi változások ügynökei, akikkel közvetlen kapcsolatba léphetünk a korai iskolaelhagyás problémájának megoldása érdekében.

O

F

ADATELEMZÉS – INTERJÚK

A következő szakaszban idézeteket közlünk az interjúkból annak érdekében, hogy jobban megértsük a problémát és feltárjuk a helyi relevanciát. Az interjúkat négy szempont szerint szerveztük, hogy a mondottakat kategóriákba rendezzük.

IAnnak érdekében, hogy mélyebb betekintést nyerjünk a korai iskolaelhagyás problémájába, egy teljes szekciót szenteltünk a helyi kvantitativ adatoknak. A probléma jobb megértése érdekében félstrukturált interjúkat készítettünk a kerület diákjaival, érintett szülőkkel, szociális esetmenedzserekkel, iskolai szociális munkásokkal, ifjúsági munkásokkal és más oktatási szakemberekkel. Az interjúk tapasztalatai teljes bizonyítékot nyújtanak a korai iskolaelhagyást előidéző kockázati tényezőkről, segítenek jobban megérteni a problémát és feltárni a helyi relevanciát. Az interjúkat négy szempont szerint szerveztük, hogy a mondottakat kategóriákba rendezzük és szintetizáljuk.

1.TÁMOGATÓ KÖZEG - OTTHON

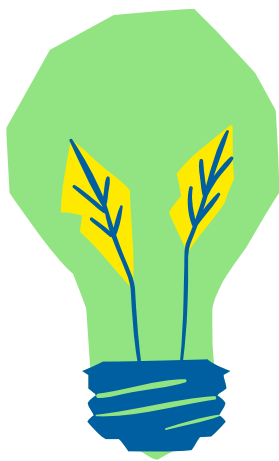
13 éves tanuló tapasztalatai:

“Hogy semmi ne vonja el a figyelmemet, legyen asztal, szék meg egy hely ahol tudok tanulni. Ne legyen állandóan hangzavar. Most az van. 14-en lakunk együtt és így sokszor nem megy otthon a tanulás. Szerintem így nem lehet tanulni. Legyen egy külön környezetem ahol megtudom csinálni a feladatokat, akármiket.” “ ...mondjuk a családjával van valami probléma. Az iskolát ott kell hagyni, hogy segítsen a szüleinek.”

A fent felsorolt interjúrészlet egyértelműen rámutat arra, hogy ha egy családi otthon túlzásúfolt, és nincs magányugodt hely a gyermek számára, ahol leülni és tanulni tudna, könnyen hatalmas hátrányokkal járhat az oktatási folyamatban. Fontos, hogy a helyi intézmények pótolják a tanulóhoz szükséges csendes tanulóhelyek hiányát. Kilencedik kerületi iskolai szociális munkás tapasztalatai:

“Az a fajta kulturális, családi háttér ami támogathatja az iskolába járást hiányzik és lássuk be ez az ami a legfontosabb a korai iskolaelhagyás felé vezető úton. Ezekben a családokban nem érték a tanulás, nem érték tudással rendelkezni. Sőt! Még ilyen anyagi értelemben sem jelent értéket, mert nem látják, hogy a tudással jobb életkörülményeik lehetnének. Felmérik, hogy mire jó az hogy egy gyerek tanul és akkor nagyjából arra jutnak, hogy semmire. Ami persze nem így van, statisztikailag mi tudjuk hogy a jobban képzett emberek könnyebben találnak munkát.”

Ahogy említve van a irodalmi áttekintésben, a családi háttér az egyik tényező, amely lehetőséget teremt vagy akadályozza a gyermek tanulási folyamatát a otthoni nehézségekkel. Fontos, hogy a helyi intézmények megerősítsék a tanulás fontosságát és erősítsék a kapcsolatot a család és az iskola között.

Kilencedik kerületi iskolai szociális munkás:

Úgy látja, hogy a "Általában a család, ez mindennek a kiindulása és ez legtöbbször a halmozottan hátrányos családokban jelenik meg. Az okok pl maga a mélyszegénység, alacsony iskolai végzettség, a lakhatási problémák és maga a munkanélküliség. Nem tudják azokat a dolgokat finanszírozni ami kellene egy gyereknek."

Sok szakember képes azonosítani a helyi családok küzdéseit okozó strukturális problémákat, nevezetesen az alacsony jövedelemmel összefüggő mindennapi nehézségeket. Jól végrehajtott állami és helyi szociálpolitikai intézkedések szükségesek ezeknek a problémáknak hosszú távon történő kezeléséhez. Belvárosi Tanoda Alapítványi Gimnázium pedagógusa:

"Teljesen elrugaszkodott különösen azoknál a gyerekeknél ahol a szociokulturális háttér nem erre orientál. Nem érték mert nincsen hagyománya és ezeknek a családoknak az iskola nem tud felmutatni alternatívát."

"Általában azért maradnak ki a gyerekek az iskolából mert a sulis nem hogy nem tünteti el ezeket a különbségeket de sok esetben még fel is erősíti."

Számos vizsgálat foglalkozik a magyar oktatási rendszer rendszerszintű problémáival, és hogy hogyan nem segíti elő a gyerekek mobilitását, hanem konzerválja társadalmi státuszukat. Ezt jobb iskolák és oktatási szektor képes ellensúlyozni. Kilencedik kerületi anyuka:

"Egy az, hogy nagyon sokan vagyunk testvérek. Mindig valakinek segítenem kellett, mindig kisgyerekekre vigyáztam. Mindig előrébb vettem a tesóimat mint magamat a másik meg az, hogy hamar megismertem a páromat. Mindig az volt, hogy üljek otthon az 1-2 évesekkel és kértek nekem igazolásokat."

"hát egy szigorúbb szülő, aki jó határozott és mondja, hogy "nem itthon maradsz, az iskola meg saját magad vagy az első". Nem az, hogy azt csinálhattam amit csak akartam. Valahol megbántam, hogy hat osztálynál megálltam de így, hogy visszagondolok én akkor nagyon sokat segitettem a szüleimnek, testvéreimnek."

A korai iskolaelhagyó fiatalok gyakran olyan családokból származnak, ahol a tanulás nem tekinthető prioritásnak alacsony jövedelem és napi küzdelmek miatt. Gyakran a szülőknek is alacsony a képzettségük, és pénzügyi bizonytalansággal kell szembenézniük. A lakhatási szegénység, amely sajnos gyakori, azt jelenti, hogy nem tudnak biztosítani egy csendes tanulóhelyet a gyerekeik számára. A mindennapi küzdelmek mellett a szülőknek már nincs energiájuk arra, hogy segítsenek és ösztönözzék gyerekeiket az iskolába járásban és tanulásban. Gyakran a szegénység miatt a szülők magyarázatul az iskolai órák alatt, hogy a család felnőtt tagjai pénzt hozzanak haza a családnak.

2. TÁMOGATÓ KÖRNYEZET - ISKOLA

Második fókuszként az intézményi tényezők lesznek felsorolva, hogy lássuk a helyi intézmények felelősségét és nehézségeit.

14 éves tanuló

Fontos számára, hogy *“Kapjanak [a gyerekek] a tanároktól dicséretet, mert engem az például motivál. Meg nekem az is jó, hogy kaptam többször is ösztöndíjat”.*

Az fent említett idézetből érthető, hogy a gyerekek gyakran internalizálják a negatív visszajelzéseket vagy a hiányos minőségű visszajelzéseket. Ők azok, akik otthoni problémákkal is küzdenek. Ennek következtében a gyerekek szakemberek által érzett elkeseredettséget érezhetnek. 13 éves tanuló

“...tanárok kedvesek meg nem szólnak be és szemtelenek. Meg az, hogy ha valamit elrontok ne nevéssenek ki. Meg, hogy akárkinek van valami problémája akkor abba ne vegyék bele.

- Azt, hogy ne vegyék bele, hogyan érted?

- Hogy az otthoni dolgai miatt ne ítéljék meg, hanem inkább segítsenek neki. “

A kerület alacsony jövedelmű területein dolgozó számos szakember számos problémával küzd: magas osztálylétszám, hiányzó módszertan a gyerekek kezelésére. Gyakran kiegészítés vagy fáradtság veszi őket körül, és ezt érzékelik a tanulók is. Ferencvárosban dolgozó szociális szakember:

“Most az iskolák olyanok ahova bemegy a tanár, leadja az óráját és utána szeparálja magát a diákoktól. Nincsen szerves jelenlét, mert félelmetesek ezek az iskolák úgy gondolom a tanárok számára is. Ezekből a nagyon rossz szociokulturális háttérből jött gyerekek alakítják ki az iskola működését és nem a tanárok. “

A iskolai szociális munkások egy szakmai csapat, amely helyi intézményekben dolgozik. Gyakran számos intézményt és több mint 1000 gyereket kell ellátniuk a pozíciójukból. Az őszinte előnye annak, hogy szakmai támogatást nyújtanak az iskolában, főként elveszik a naponta szolgáltatott ügyfelek számától.

3. AZ ISKOLA ÉS OTTHON VISZONYA

Iskolai szociális munkás

“az iskola nem megy utána a gyerekeknek és ez egy hatalmas hiba. Van egy olyan attitűd, hogy a szülőnek dolga behozni. Itt sajnos nem képez értéket az, hogy a szülőknek és a tanároknak legyen kapcsolata egymással. Ezeket mi ilyen apróbb munkákban a hétköznapiakban próbáljuk pótolni, vagy helyettük elvégezni.”

Ahogy korábban említettük, hiányzik az iskolai személyzet képessége, hogy valódi kapcsolatokat építsenek ki családokkal és gyerekekkel.

iskolai szociális munkás

“Például az ilyen saját erőből megoldott lógásoknak az ellene menne ha tudná, hogy a híre már megelőzi azt mire hazamegy, hogy ő nem volt iskolában. Ha nem megy a drót, nem megy az infó akkor így lehet ebben lavírozni, lógni.”

Bevárosi Tanoda pedagógusa

“ Ami még nagyon fontos, hogy nem érzi magát senki kirekesztve, kiszolgáltatva azért mert más közegeből érkezett mint a társai. Általában azért maradnak ki a gyerekek az iskolából mert a sulis nem hogy nem tünteti el ezeket a különbségeket de sok esetben még fel is erősíti. “

A szakemberek szerint fontos lenne, hogy legyen kommunikáció az iskola és a szülők között. A kívánatos az lenne ha a szülők és a pedagógusok rendszeresen tartásák a kapcsolatot egymással és információkkal segítsék egymást az adott gyerekek kapcsolatban. Így például a lógások számát is látványosan vissza lehetne szorítani. Ezek mellett fontos, hogy a diákok a saját helyüknek érezzék az iskolájukat, tudjanak kapcsolódni a pedagógusaikkal. A iskola egy olyan hely legyen ahova jó megérkezni, ahol jó ott lenni.

4. ISKOLAI KÖRNYEZET ÉS MÓDSZERTANOK

Ebben a részben a módszertanok és iskolai környezet tényezőit vizsgáljuk

Ferencvárosban dolgozó szociális szakember

“Másik probléma: ezek az iskolák, amikben hatalmasak a létszámok, és gyűjtőhelyük a magatartászavaros gyerekeknek. [...] Ezek az iskolák semmilyen módszertannal nem rendelkeznek mondjuk olyannal mint ami itt volt a Dominó Tanodában a Presley Ridge módszer.”

“Én érzem a mentoráció hiányát, ami egy sarkalatos pont szerintem és nagy szükség volna rá már általános iskolában is. Akár egy tanodai vagy civil szektoron belül és nyilván az állami szociális szektoron belül is. “ “ Én több funkcióját látom ennek fontos kialakítani egy bizalmi kapcsolatot és nem csak a gyerekkel, hanem sokszor a családdal is. Ami ebben nagyon domináns az a hitelesség és a következetesség. “

Ha az iskolák nyugodt és biztonságos környezetet tudnak biztosítani a gyerekek számára szükséges határokkal és elvárásokkal, akkor elérhetővé válnak azok a módszertanok, amelyek segítenek a diákoknak az intézményben maradni. Az ilyen módszertanok hiánya diszfunkcionális iskolai környezethez vezet. Belvárosi Tanoda pedagógusa

“ Az iskolának kellene egy olyan közösséget biztosítani ami bevonzza a fiatalokat és úgy érzik, hogy ez az övék. Szükség van a sulikban olyan felnőttekre akik hitelesek és akikkel érdemes együtt lenni, akiktől érdemes tanulni.” “Szerintem egy ilyen mentoráló iskola mindenkinek való, nem csak azoknak akik veszélyeztetettek a korai iskolaelhagyás tekintetében. Dehát akik meg veszélyeztetettek azoknak pedig a mentorálását nagyon erősen beletenném a rendszerbe. “

Ferencvárosban dolgozó iskolai szociális munkás

“Lehetne például pozitív ösztönzéssel ami mondjuk ilyen elég direkt és kézzelfogható. Valamiféle ösztöndíj rendszer elterjesztésével, én olvastam róla, hogy vannak ilyenek de soha nem találkozom vele. Az tök jó, hogy a szakképzésben van és nem kell hozzá túl jó iskolai eredmény. Egy hármás átlaggal már kapnak a diákok egy fix havi összeget. Persze azt is el lehet bukni hiánnyal, de azt látom, hogy ez nagyon motiválja ezeket a gyerekeket. “

a volt Dominó Tanoda családgondozója

“ Volt egy srác akinek az anyukájával az találtam ki, hogy én minden reggel sulis kezdés előtt odamegyek hozzájuk és addig kávézom az anyukájával ami össze nem készül. Szerencsére nem kellett hónapokig csinálnom, mert rájött a srác, hogy én nem adom fel és addig jövök amíg magától nem kezd el iskolába járni. Nagyon sokat számított, hogy azzal hogy én megismertem a családját otthonát volt egy közös pontunk.”

“Nagyon szoros kapocs volt köztünk a családdal és nekünk családgondozóknak az volt a feladatunk, hogy hidat képezzünk a család és az iskola között. De a központban mindig a gyerek volt. A gyerekek az volt a dolga, hogy megtalálja a rést, hogy hogyan tudna ott beférni.”

20

A problémában leginkább érintett iskolák nem rendelkeznek megfelelő pedagógia programmal és olyan magas létszámmal működnek amiben lehetetlen eredményesen kezelni a korai iskolaelhagyás jelenségét. A megkérdezett szakemberek a gyerekeket támogató iskola mellett a mentoráció fontosságát emelték ki. Egy olyan mentoráció fontosságát ahol a szülők, tanárok és mentor is szorosan együtt dolgozik a gyerekekért.

Azonosított problémák összefoglalása

Összegzésül, az alábbi alapvető problémák azonosíthatók az korai iskolaelhagyással kapcsolatban: hiányzó támogatás az iskolákban, nem ideális légkör az oktatási intézményekben, hiányzó képzés a szakemberek számára, hiányzó háttérinformációk a családok strukturális problémáiról az iskolaelhagyás kockázatának kitett gyermekek esetében, hiányzó szakmailag képzett szakemberek száma különböző intézményekben, hiányzó diagnózis és cselekvési terv az iskolaelhagyás kockázatának kitett gyermekekkel kapcsolatban, hosszú távú konfliktuskezelési módszerek hiánya az iskolák-családok-gyermekek-szakemberek között, valamint hiányzó támogató családi háttér. A 9. kerület helyzetének jobb megértése érdekében kvalitatív kutatás készült.

Szükséges visszajelzések és adatelemzések alapján a Konkáv csapat akcióttervet dolgozott ki az intézmények eszközeivel és személyzetével kapcsolatos problémák kezelésére. A szervezet tíz önkéntessel és számos szakemberrel rendelkezik, akikkel együttműködve fejleszti a helyi intézményi szakmai hálózatokat és a szakemberek módszereit a gyerekekkel való munkában. A következő szakaszban bemutatásra kerül egy javasolt megoldás, amelyet a Konkáv csapat tervez végrehajtani az iskolaelhagyás problémájának kezelése érdekében, amennyiben megfelelő finanszírozás áll rendelkezésre.

D

F

I

AKCIÓTERV

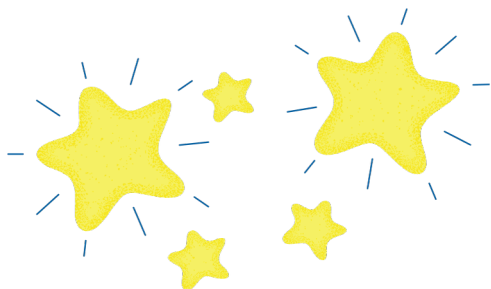
Ez a fejezet lehetséges válaszokat mutat be a felvázolt problémára. Bemutatunk egy beavatkozási módszert, a mentorálást, amely hatékonyan megvalósítható szervezetünk szerény költségvetésével, meglévő erőforrásaink és képességeink felhasználásával. Ezen kívül két másik beavatkozási módszert is tárgyalunk, amelyek nagy haszonnal járnának, de jelenleg túlhaladják szervezetünk kapacitását, és sajnálatos módon a jelenlegi politikai helyzet miatt nem megvalósíthatóak.

A témával kapcsolatos rövid irodalomáttekintés alapján, valamint a felvételezett interjúk elemzése és rendszerezése alapján megoldási javaslatokat dolgoztunk ki. Ezek olyan megoldások, amelyek azonnal elindíthatók helyi szinten, helyi szervezetek bevonásával és a helyi önkormányzat támogatásával. Arra törekedtünk, hogy kiemeljük az azonnali változás lehetőségeit. Olyan programokat mutatunk be, amelyeket pilot programként lehetne elindítani, kezdetben kis léptékben, majd értékelés után kiterjeszthetők lennének az egész kerületre.

MENTOR PROGRAM

A mentorálási programok kulcsfontosságú szerepet játszanak az iskolai lemorzsolódás megelőzésében, mivel értékes támogatást és iránymutatást nyújtanak az olyan diákoknak, akik különböző kihívásokkal szembesülnek. A mentorprogramok egyik fő funkciója, hogy személyre szabott figyelmet és segítséget nyújtsanak a veszélyeztetett helyzetű diákoknak, segítve őket az akadémiai, társadalmi és személyes nehézségek áthidalásában. A mentorok pozitív példaképként és támogatóként szolgálnak a diákok számára, elősegítve a közösséghez tartozás érzését és a motivációt a siker elérésére. A mentori kapcsolatok kialakításával a mentorok képesek időben felismerni a lemorzsolódás vagy az akadémiai nehézségek korai jeleit, és sürgősen intervenciót végezni a mögöttes problémák kezelésére. Ez a proaktív megközelítés segít csökkenteni az iskolai lemorzsolódással kapcsolatos kockázati tényezőket, mint például az alacsony akadémiai teljesítmény, a szülői támogatás hiánya vagy a társadalmi elszigeteltség.

Emellett a mentorálási programok hozzájárulnak egy támogató iskolai környezet kialakításához, ami elősegíti a diákok sikerességét. A mentorok együttműködnek tanárokkal, tanácsadókkal és más érintettekkel, hogy stratégiákat dolgozzanak ki az egyéni diákok szükségleteinek megfelelő akadémiai gazdagításra, képességfejlesztésre és célok kitűzésére. Strukturált tevékenységek, workshopok és egyéni mentoráló szakaszok révén a diákok alapvető életvezetési készségeket, rugalmasságot és önbizalmat szereznek, javítva általános akadémiai teljesítményüket és jólétüket. Emellett a mentorprogramok gyakran magukba foglalják a családi részvételt és a közösségi bevonódási kezdeményezéseket, elősegítve a diákok támogatási hálózatának létrehozását. A diákok, családok, iskolák és közösségek közötti kapcsolatok erősítésével a mentorprogramok olyan támogató rendszereket teremtenek, amelyek megerősítik a diákok elkötelezettségét az oktatás iránt, és növelik az akadályok leküzdésében mutatott rugalmasságukat, végül csökkentve az iskolai lemorzsolódás valószínűségét.

Mentorprogramunk bemutatása

A mentorálási folyamat

A programot a Ferencvárosi Szociális és Gyermejjóléti Intézmények Igazgatósága (FESZGYI) koordinálja, és az általános iskoláskortól kezdve akár 24 éves korig nyújt támogatást az iskolai és körzeti szociális munkások ajánlásai alapján. A kiválasztási folyamat során figyelembe veszik a szükségletet, sebezhetőséget és motivációt. A résztvevők havi 30,000 forintos ösztöndíjat kapnak öt hónapra, amelyet az önkormányzat finanszíroz. A kezdeményezés célja, hogy különböző igényeket szolgáljon ki további költségvetési elemekkel, beleértve a mentorálást, képzéseket, közös táborokat, workshopokat és terápiás foglalkozásokat.

A program öt hónapos szakaszokban működik szeptembertől januárig és februártól júniusig, egy résztvevő legfeljebb négy szakaszon vehet részt. A haladást minden szakaszban értékelik, amely magában foglalja a mentorálási találkozót, csoportfoglalkozásokat, helyreállító konfliktuskezelést és mentorcsapat megbeszéléseket. A résztvevők aktív részvételt, együttműködést és az ösztöndíj felhasználásának tervezését kötelezik el a mentoraikkal.

A mentori feladatok közé tartozik heti konzultációk, célok kitűzése, csoportfoglalkozások szervezése, kapcsolattartás a mentált személy családjával és tanáiraival, valamint haladási naplók vezetése.

Az értékelés folyamatot értékelési jelentések, haladási naplók és csapatmegbeszélések révén történik, valamint visszajelző kérdőíveken keresztül a mentált személyektől, szülőktől és tanároktól. Éves értékelés összegzi a program eredményeit az első két szakasz után.

Ez a komplex megközelítés biztosítja a résztvevők számára a holisztikus és hatékony támogatási rendszert.

Megvalósítás lépései:

1. Felkészülés:

Részletes tervezés:

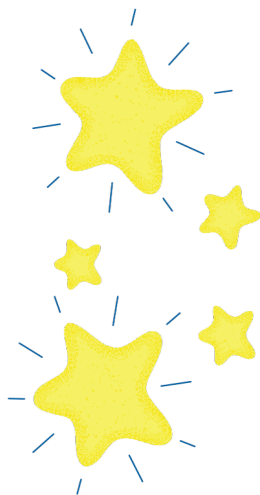
Dolgozzuk ki a részletes terveket a mentorálási és ösztöndíj program számára, figyelembe véve a célcsoport igényeit és a program célkitűzéseit.

Személyzet kiválasztása:

Válasszunk ki és készítsünk fel 5 mentort a Konkáv Közösségi Térben végzett mentorálási tevékenységekre.

Célok megfogalmazása:

Egyeztessük a résztvevőkkel a program céljairól és elvárásairól.

2. Kommunikáció és közösségi részvétel:

Iskola és közösségi tájékoztatás:

Tájékoztassuk a diákokat és szüleiket az ösztöndíj program lehetőségeiről és jelentkezési feltételeiről a Körzet Család- és Gyermejkölési Központon, iskolai tanárokon keresztül, valamint a Konkáv Közösségi Tér személyzetén keresztül.

Jelentkezések fogadása:

Gyűjtsük össze az ösztöndíj program jelentkezéseit az erre kijelölt iskolákból kiválasztott diákoktól.

3. Mentorálási tevékenységek kezdete:

Mentor-diák párosítás:

Párosítsuk össze a mentort és a diákokat, figyelembe véve a jelentkezők és mentorok megfelelőségét.

Mentorálási időszak kezdete:

Az első mentorálási fázis szeptemberben kezdődik és decemberig tart. A mentora heti egyéni találkozókat tart a mentoráltjaival.

Csoportos programok szervezése:

A mentora csoportos programokat szervez a mentoráltak számára, beleértve az art terápiát, sportot s egyéb szabadidős tevékenységeket.

4. Közösségépítés és családi támogatás:

Családi napok és ünnepek:

Szervezzünk családi napokat és ünnepeket a mentoráltak és családtagjaik számára az iskolai szünetek és ünnepek alkalmával.

Kommunikáció a családokkal:

A mentorok rendszeres kapcsolatot tartanak a mentoráltak szüleivel és családsegítő tanácsadókkal, hogy támogassák a diákokat a mentorálás során.

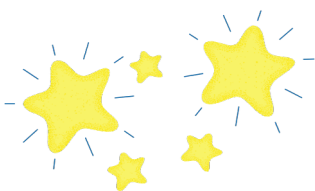
5. Ösztöndíjmenedzsment és a célok elérése:

Pénzügyi tervezés:

A hallgatók segítése az ösztöndíj felhasználásának megtervezésében a tanulásuk és személyes fejlődésük támogatása érdekében.

Célok elérése:

A hallgatók támogatása a kitűzött célok elérésében és a haladás rendszeres figyelemmel kísérése.

6. Értékelés és fejlesztés:

Rendszeres értékelés:

Rendszeresen értékelje a program teljesítményét, és gyűjtsön visszajelzést a résztvevőktől a mentorálási és ösztöndíjprogram hatékonyságáról.

Fejlesztések:

Az értékelések alapján a program javítandó és fejlesztendő területeinek meghatározása.

Az alábbi javaslatok inkább feltáró jellegűek, mivel megvalósításuk messze meghaladja pénzügyi és humán erőforrásaink lehetőségeit. Ezen túlmenően az ilyen integráció megvalósításához olyan szintű együttműködésre lenne szükség a civil szektor és az oktatási rendszer között, amely a jelenlegi politikai légkörben jelenleg elképzelhetetlen.

SZAKEMBEREK KÉPZÉSE, SZUPERVÍZIÓ

A resztoratív technikák értékes eszközöket kínálnak a konfliktusok kezeléséhez és a pozitív iskolai környezet kialakításához, amely elősegíti a korai iskolaelhagyás megelőzését. Ezek a technikák hangsúlyt fektetnek a károk helyreállítására, a kapcsolatok helyreállítására és az elszámoltathatóság előmozdítására inkluzív és együttműködő folyamatok révén. A párbeszédre, az empátiára és a kölcsönös megértésre alapozott vezényelések számára, gyakorlatok, foglalkozások és tiszteletteljes térben fejezzék ki nézőpontjukat, érzéseiket és szükségleteiket. Ahelyett, hogy büntető intézkedésekhez folyamodnának, a helyreállító megközelítések célja, hogy mind a diákokat, mind a tanárokat képessé tegyék arra, hogy felelősséget vállaljanak tetteikért, és aktívan részt vegyenek a konstruktív megoldások megtalálásában.

1. Szakmai műhelyfoglalkozások szervezése

- Az iskolai konfliktusok kezelése szempontjából releváns megfelelő helyreállító technikák és gyakorlatok azonosítása.
- Hívjon meg tapasztalt, a helyreállító igazságszolgáltatás elveiben jártas facilitátorokat vagy oktatókat a műhelytalálkozók lebonyolítására.
- Határozza meg a műhelyek ütemezését, időtartamát és logisztikáját, figyelembe véve a ferencvárosi tanárok elérhetőségét és kényelmét.

22. Resztoratív technikák alkalmazása az iskolákban

- Ismertesse meg a résztoratív technikákat a tanárokkal, és nyújtson számukra átfogó képzést és útmutatást arról, hogy hogyan tudják ezeket a gyakorlatokat hatékonyan alkalmazni az osztálytermeikben. Ösztönözze a tanárokat, hogy a
- résztoratív módszereket építsék be a diákokkal való mindennapi kapcsolataikba, elősegítve az empátia, a kommunikáció és az elszámoltathatóság kultúráját. A helyreállító technikák végrehajtásának nyomon követése, valamint folyamatos
- támogatás és visszajelzés nyújtása a tanároknak, az esetlegesen felmerülő kihívások vagy aggályok kezelésére.

3. A hatás és a hatékonyság értékelése

- Értékelje a résztoratív technikák hatását a konfliktusok csökkentésére és az iskolai légkör javítására a tanároktól és a diákoktól kapott minőségi visszajelzések alapján. Gyűjtsön adatokat a fegyelmi incidensekről, a tanulók
- elkötelezettségéről és a tanulói létszám megtartásának arányáról a résztoratív gyakorlatok bevezetése előtt és után. Az értékelési eredmények elemzése a helyreállító technikák iskolai környezetben történő alkalmazásának erősségei,
- gyengeségei és továbbfejlesztendő területei azonosítása érdekében.

Szupervízió a tanárok számára

A szupervízió döntő szerepet játszik a résztoratív technikák hatékony iskolai alkalmazásának biztosításában, folyamatos támogatást, útmutatást és szakmai fejlődési lehetőségeket biztosítva a pedagógusok számára. A szupervíziós foglalkozások strukturált platformot biztosítanak a tanárok számára, hogy reflektáljanak a gyakorlatukra, megosszák tapasztalataikat, és visszajelzést kapjanak tapasztalt szupervízoroktól vagy kollégáktól. A szupervízió révén a tanárok elmélyíthetik a helyreállító elvek megértését, finomíthatják a párbeszédet és konfliktuskezelési helyreállító technikáikat, továbbá megalkothatják az esetlegesen felmerülő kihívásokkal vagy aggályokkal.

1.A szupervíziós ülések létrehozása

- Tervezze meg a rendszeres szupervíziós ülések ütemezését, figyelembe véve a ferencvárosi tanárok elérhetőségét és munkaterhelését. Keressünk résztoratív
- gyakorlatokban jártas, képzett szupervízorokat, akik megkönnyítik a szupervíziós üléseket és útmutatást nyújtanak a résztvevő tanároknak. Határozza meg a szupervíziós ülések formátumát és szerkezetét, amely
- lehetőséget biztosít esetmegbeszélésekre

2. A tanárok fejlődésének támogatása

- Biztosítson forrásokat és anyagokat a tanárok folyamatos tanulásának és fejlődésének támogatására a resztoratív gyakorlatok terén, például releváns szakirodalmat, cikkeket és online forrásokat. Ösztönözze a tanárokat, hogy
- tűzzenek ki személyes tanulási célokat a helyreállító technikák alkalmazásával kapcsolatban, és segítse elő a tanfelügyeleti foglalkozások során a társaktól való tanulás és együttműködés lehetőségét. Kínáljon további képzéseket vagy
- workshopokat a helyreállító igazságszolgáltatás egyes aspektusairól, ahogyan azt a supervíziós ülések vagy a tanárok igényfelmérései alapján azonosították.

3. A végrehajtás és a haladás nyomon követése

- Rendszeresen vizsgálja felül és értékelje a resztoratív technikák alkalmazását az osztálytermekben megfigyelés, a supervízió visszajelzései és a tanárok önértékelése révén. Azonosítsa az erősségeket és a fejlesztendő területeket a
- helyreállító gyakorlatok tanárok általi alkalmazásában, és szükség szerint nyújtson célzott támogatást és útmutatást. Dokumentálja és ünnepli a resztoratív technikák alkalmazása során elért sikereket és eredményeket, elismerve a
- tanárok erőfeszítéseit és hozzájárulását a pozitívabb és befogadóbb iskolai kultúra megteremtéséhez.

4. A reflexió és a tanulás kultúrájának támogatása

- Ösztönözze a tanárokat, hogy reflektáljanak a supervisor üléseken szerzett tapasztalataikra és meglátásaikra, elősegítve ezzel a folyamatos fejlődés és a szakmai fejlődés kultúráját. Segítse elő, hogy a tanárok a supervíziós ülések
- során megoszthassák egymással a legjobb gyakorlatokat, sikertörténeteket és a resztoratív technikák alkalmazására vonatkozó innovatív megközelítéseket. Kérjen visszajelzést a
- résztvevő tanároktól a supervíziós ülések hatékonyságáról és relevanciájáról, és szükség szerint igazítsa ki a tartalmat és a formát, hogy jobban megfeleljen az igényeiknek és preferenciáiknak.

O

F

Balázs Zsuzsanna: Lassan a magyar nyolcadikosok fele funkcionális analfabétának tekinthető; a következmények beláthatatlanok

<https://qubit.hu/2023/08/01/lassan-a-magyar-nyolcadikosok-fele-funkcionalis-analfabetanak-tekintheto-a-kovetkezmények-belathatatlanok>

(letöltve: 2023. szeptember 03.)

Fehérvári 2015:

https://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2015/nevelestudomany_2015_3_31-47.pdf

(letöltve: 2023.09.17)

Oktatási és képzési figyelő:

<https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2022/hu/country-reports/hungary.html#8-annex-I>

(letöltve: 2023.09.17)

Civil Kerekasztal a Fenntartható Fejlődési Célokért

<https://ffcelok.hu/celok/minosegi-oktatas/>

(letöltve: 2023.09.18)

NEET fiatalok <https://www.eurofound.europa.eu/en/topic/neets>

(letöltve: 2023.09.17)

Hanák 2016: A korai iskolaelhagyás problematikája, és a megelőzés lehetőségei a magyar közoktatásban

http://habilitacio.uni-eszterhazy.hu/12/2/Hanak_Zsuzsa_tezis.pdf

(letöltve: 2023. augusztus 31.)

KSH https://www.ksh.hu/stadat_files/okt/hu/okt0028.html

(letöltve: 2023. augusztus 31.)

Szerkesztette a KONKÁV alapítvány - Budapest
(*version 1.0*)

TA programot az Erasmus+ stratégiai partnerség keretében szerkesztették és tették közzé.
Includate - Educating for Inclusion - 2021-1-DE02-KA220-ADU000035355.

ingyenes kiadvány

Felelősségi nyilatkozat

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

This publication is available under the Creative Commons licencing
Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)
(licence link: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>)

